

Perintöverosuunnittelun käytetyimmät keinot – Miten toimin ja mitä huomioin päätöksissä?

Verojuristi Tuomo Lindholm, Veronmaksajat

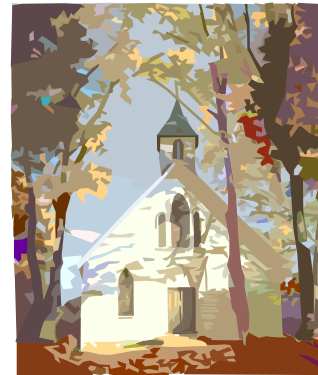
#vero2021

Perintöverosuunnittelun käytetyimmät keinot

Arvoisa kuulija

*Miten toimia viisaasti
ja rakentaa hyvä perintöpalapeli?*

Tuomo Lindholm, Veronmaksajat

Perintö- ja lahjaveroluokat samat, mutta veroasteikot eroavat toisistaan

Saajat luetaan perintö- ja lahjaverotuksessa kahteen veroluokkaan eli ryhmään:

- I. Halvempi veroluokka (ryhmä) *perinnönjättäjän aviopuoliso, suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva perillinen, aviopuolison suoraan alenevassa polvessa oleva perillinen sekä perinnönjättäjän kihlakumppani tai avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu avopuoliso saamansa perintökaaren 8 luvun 2 §:ssä, tarkoitettun avustuksen määrään asti*
esim. lapset, lapsenlapset ja aviopuoliso
- II. Kalliimpi veroluokka (ryhmä) *muut sukulaiset ja vieraat*
esim. veljet ja sisaret jälkeläisineen
 - rekisteröidyt parisuhdepuolisot ja tuloverotuksessa puolisoihin rinnastetut ovat myös I veroluokassa

Perintöveroasteikot

Perintöveroa maksetaan 1 eli halvemmassa veroluokassa:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000 – 40 000	100 (0,5%)	7
40 000 – 60 000	1 500 (n.4%)	10
60 000 – 200 000	3 500 (n.6%)	13
200 000 – 1 000 000	21 700 (n.11%)	16
1 000 000 –	149 700 (n.15%)	19

- Perintöverotus on kuolinpäivän markkinahintaista verotusta
- Perintöverotus on nettoverotusta, eli varoista vähennetään velat.
- Perintöverot määrätään erikseen kullekin ihmiselle eikä pesälle.
- Perintöverot tulee maksaa heti, vaikka pesä jäisi jakamatta.
- **Enemmistö perinnönsaajista ei maksa perintöveroa.**

Perintöveroa maksetaan **II eli kalliimmassa** veroluokassa:

**Verotettavan
osuuden arvo
euroina**

20 000 – 40 000
40 000 – 60 000
60 000 – 200 000
200 000 – 1 000 000
1 000 000 -
33

**Veron vakioerä
osuuden alarajan
kohdalla euroina**

100 (0,5%)
3 900 (n.10%)
8 900 (n.15%)
49 500 (n.25%)
297 500 (n.30%)

**Veroprosentti
ylimenevästä
osasta**

19
25
29
31

Perintöosuudesta tehtävät vähennykset (PerVL 12 §):

1) **puolisovähennys 90 000 euroa**

(perii tai saa puolisolta testamentilla omaisuutta)

2) **alaikäisyysvähennys 60 000 euroa alaikäiselle lapselle,**

jolla on lähinnä oikeus periä vainaja (jos lapsenlapsen oma vanhempi elää, ei lapsenlapsella vähennysoikeutta isovanhemman jälkeen)

Lahjaveroasteikot

Lahjaveroa maksetaan 1 eli halvemmassa veroluokassa:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000 – 25 000	100 (2%)	8
25 000 – 55 000	1 700 (7%)	10
55 000 – 200 000	4 700 (n.8,5%)	12
200 000 – 1 000 000	22 100 (n.11%)	15
1 000 000 - 17	142 100 (n.14%)	

- Perintö- ja lahjavero on aina henkilökohtainen. Vastaat vain omastasi.
- Verovelvollisen vähintään 500 euron perintö- tai lahjavero maksetaan 2. erillisessä samansuuruisessa erässä 2 kuukauden välein.
- Lahjaveroilmoituksen ja perukirjan toimitus myös OmaVerossa
- Myös ennakkoperinnöstä maksetaan lahjaveroa ja tehdään lahjaveroilmoitus.

Lahjaveroa maksetaan II eli kalliimassa veroluokassa:

Verotettavan
osuuden arvo
euroina

Veron vakioerä
osuuden alarajan
kohdalla euroina

Veroprosentti
ylimenevästä
osasta

5 000 – 25 000

100 (2%)

19

25 000 – 55 000

3 900 (n.15,5%)

25

55 000 – 200 000

11 400 (n.21%)

29

200 000 – 1 000 000

53 450 (n.27%)

31

1 000 000 -

301 450 (n.30%)

33

- Vuonna 2017 tai sen jälkeen saatuihin perintöihin ja lahjoihin sovelletaan perintö- ja lahjaveroasteikkoja.

- Vahvana pääsääntönä kuolinpäivä tai lahjoituspäivä ratkaisee, minkä vuoden asteikkoja perintö- ja lahjaverotukseen sovelletaan.
- Lahjaverotus on lahjoituspäivän markkinahintaista verotusta.

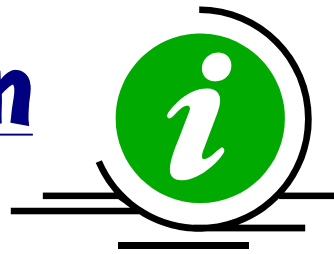
Herätys

- Onko asiat kunnossa?
- Mikä sinulle on tärkeää?
- Tunnet ja tiedät asiasi parhaiten. Ihmiset, paperit ja rahat.
- Sinun tahtosi? Vai juristin tai muun henkilön tahto?
- Vielä olet itse mukana ratkaisuisissa ja teoissa, jolloin päätät yksin tai yhdessä puolison kanssa.
- Minkä vaihtoehdon ja millaisen tien haluat valita?
- Sinun jälkeesi asioista päättävät muut ja ne voivat monimutkaistua.
- Tiedätkö mitä omaisuudellesi ja veloillesi tapahtuu kuoltuasi?
- Mikä on perimysjärjestys ja kuka sinut perii? Miten lesken käy?
- Miten perheen tai ehkä esim. yrityksesi käy? Perintöverojen määrä?
- Miten perintöverot maksetaan pois ja kenelle perintöverot tulevat ?
- Suunnittelussa järki vai tunne vai kultainen keskitie?
- Suunnittelu ja ratkaisujen teko voi olla hankalampaa kuin arvata saattaa.
- Otetaanko perintösuunnittelu perheessä puheeksi? Ketkä ovat mukana?
- Onko tarkoitus pitää omaisuus tai osa siitä suvussa ja kuinka pitkään?
- ”Tieto lisää tuskaa” voi pitää perintövero- ym. suunnittelussa paikkansa.

- Verottomasti jotain hyväntekeväisyyteen?
- Ohitetaanko yksi sukupolvi kokonaan tai osittain? Yhteisymmärryksessä?
- Muut kuin verosyyt, esim. jos perillinen on ylivelkainen, miten toimitaan?
- Entä, jos perillinen on päihde- tai peliriippuvainen, **vajaavaltainen tms.?**
- Onnistuuko perinnöttömäksi tekeminen miten ja millä perusteilla?
- **Miten huomioit mahdolliset vävyt ja miniät järjestelyissä, jos voit?**
- *Perheiden eroavaisuudet henkilöpiiriltään, perhekuva muuttunut*
- **Monimutkaiset sukulaisuussuhteet**, tunnekysymykset, lapsuusmuistot
- *Varallisuuksien eroavaisuudet määrältään ja laadultaan*
- *Perintöjen suuruuksien eroavaisuudet määrältään ja laadultaan*
- Nykyisten perintöjen suuruudet jo toista luokkaa kuin omilla vanhemmilla
- Perintö- ja lahjaverotuksen käyvän arvon periaate ja mikä on omaisuuden käypä arvo? Entä arvostushetki siviili- ja/tai vero-oikeudessa?
- *Mitä tehdä, millä tavalla, missä järjestyksessä ja milloin aloittaa?*
- **Samalla omaisuudella ja perhepiirillä on monia ratkaisuvaihtoehtoja.**
- **Oma riskinsietokyky?**
- *Älä teetä papereitasi kenellä tahansa, halvin voi olla lopuksi kallein.*

7 teesiä miten asiat tehdään hyvin

- 1) Käydään läpi perhepiiri, sen vastuut ja myyntihinnoin omaisuus (myös vakuutukset)
- 2) Katsotaan vaikuttavat paperit ja asiat menneestä tähän päivään
- 3) Kartoitetaan koko faktakokonaisuus ja keskitytään olennaiseen!
- 4) Mietitään yhdessä vuoro vaikuttamalla eri vaihtoehtoja tulevaan
- 5) Valitaan suunnitelma ja järkevät ratkaisut myös verot muistaen
- 6) Tehdään nyt vaadittavat tärkeät paperit ja annetaan toimintaohjeet
- 7) Tarkistetaan suunnitelma ja paperit, jos asiat muuttuvat

Milloin papereiden tekoon?

- Toimeen tulee tarttua silloin, kun kaikki on hyvin ja ei tarvitse miettiä lääkärintodistusta papereiden teossa.
Jo huomenna voi olla toisin ja se ei katso ikää.
- Suuret elämänmuutokset tai **elämän** ”**äkkipysähdykset**” lähellä voivat viimeistään antaa aiheen miettiä tapoja siirtää omaisuutta.
- ”Peli” – ja suunnitteluaikaa on silloin paremmin käytettävissä kun on itse voimissaan ja järki pelaa.
Muuten voi olla jo myöhäistä.
”Varmaa vain verot ja kuolema sekä jatkuva muutos.”

Suosituimmat tavat

- *Perintö lain mukaan* (ei tehdä mitään)
 - 2-vuoden sääntö eli kahden vuoden aikana sattuneet perintösaannot ja huojennus (PerVL 17 §)
- *Testamentti (erilaiset) ja sen kaikki vaikutukset*
 - *Se on voimassa heti, mutta vaikuttaa vasta tekijän kuoltua.*
 - Vain yksi ehdottoman määrämuotoinen paperi omalla päätöksellä ja voi ratkaisevasti määrätä omaisuudestaan kuolemansa varalta.
Yhdessä hetkessä!!! Ja hyvällä paperilla välttää monta ongelmaa.
 - Suomessa testamentti on ainut sallittu kuolemanvaraistoimi henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen lisäksi. Vrt. PK 17:1
- *Avioehto (erilaiset), voi olla suuri vaikutus* esim. jäämistön kokoon
- *Lahja (erilaiset)* (ennakkoperintö on myös luonteeltaan lahja)
 - 3-vuoden yhteenlaskusääntö (PerVL 16 § ja 19 §)
- *Hallintaoikeuksien hyödyntäminen eri luovutuksissa (PerVL 9.3 §)*
 - *Omaisuuslaji,? Toistaiseksi vai määräaikainen? Eri vaikutukset?*

- **Vakuutus (erilaiset)**
 - Vakuutuksen kulut? Kaikki ehdot? Vertaile. *Ja lue pienellä pranttäty.*
 - Vakuutuksissa ei enää 35.000 € perintöveroetua 2018 alkaen.
 - **Tarvitaanko vakuutus kuitenkin esim. perintöverojen maksuun tai lainojen hoitoon?** Vakuutus ei talletus ► Ei talletussuojaa.
 - Moni unohtaa vakuutuksensa suunnittelussa, mikä voi olla iso virhe.
- **Kauppa (erilaiset)**
 - *Tarvitseeko myyjä rahaa tai saamisen (kauppa velaksi) ostajalta?*
- *Perinnöstä tai testamentista ja/tai vakuutuskorvauksesta luopuminen perittävän jälkeen sekä edunvalvontavaltuus Testamentista luopumisessa on oltava tarkkana. Se on eri asia.*
- *Radikaalit jutut harvemmin, kuten maastamuutto perillisten kera.*
- *Edellä mainittujen toimien erilaiset muunnelmat ja yhdistelmät sekä aputoimet tapauskohtaisesti.*

Suuret oivallukset voivat olla osaajalle hyvinkin yksinkertaisia eivätkä mitään ”rakettitiedettä”.

Erityisesti testamentista

Hyvällä testamentilla

voidaan mm.

- Vaikuttaa perinnönjakoon
- Turvata lesken asemaa
- Ennaltaehkäistä riitoja
- Säästää veroissa

Huonolla testamentilla

voidaan mm.

- Sotkea asiat pahoin
- unohtaa leski (ellei ole tahtona)
- Aiheuttaa riitoja
- Hävitä veroissa

Testamenttia on tulkittava niin, että tulkinnan voidaan otaksua vastaavan tekijän tahtoa.

Mietitkö erityisesti puolison asemaa ja jääkö hän leskenä pulaan?

Aviopuolisolla on perintöoikeus vain, jos vainajalta ei ole jäänyt rintaperillistä (yleinen harhaluulo liittyy puolison perimykseen).

Tiesitkö, että lapsettoman vainajan leski perii vainajan aluksi, vaikka olisi avioehto tms. (PK 3 luku).

Tekijä voi ohjata perillisiä myös testamenttiin otettavilla ”kepeillä ja/tai porkkanoilla” (erilaiset ehtolausekkeet). Testamentilla voidaan myös sivuuttaa lesken

PK 3 luvun mukainen perimys.

Entä toissijaismääräysten tärve testamentissa?

Osattava monia asioita

- Vero- ja siviilioikeutta; myös mennyttä aikaa koskevaa että tulevaa
- Siviilioikeuden puolelta erityisesti avioliittolaki ja perintökaari, usein myös maakaari, lahjanlupauslaki sekä laki holhoustoimesta ja vakuutuslupauslaki, toisinaan myös yhtiöoikeutta; + osakassopimukset ja yhtiöjärjestykset, KELA ja saajan tulot tms.
- Oikeuskäytäntöä vero- ja siviilioikeudesta, jopa ihmisoikeuksista
- Lakien esityöt, oikeuskirjallisuus ja kurssimateriaalit, tulkinnat
- Verohallinnon ohjeet sitovat Verohallintoa, www.vero.fi
- Verotuskäytäntö sekä verotuksen verottomuus- ja huojennussäännöt
- Myös pankkikäytännöt, jotka voivat vaihdella eri pankeissa.
- Kansainväliset kytkökset sääntöineen tuovat monia lisähaasteita, kuten myös alaikäiset ja muut vajaavaltaiset
- mm. www.finlex.fi ► *Maallikon on mahdoton hallita kaikkea tiedontulvaa, mikä on erittäin haastavaa asiantuntijallekin!*

Elämä on ja voi myös yllättää

- Lähtöjärjestykset (vuoronumeroa ei ole), esim. onnettomuudet; Estonian uppoamisessa oli 852 uhria ja tsunamissa 179 suomalaisuhria
- Fyysiset sairaudet ja henkiset sairaudet esim. dementia
 - ▶ Edunvalvontakysymykset ja toimikelpoisuus dementiasta johtuen
- Ikääntyvä yhteiskunta. Miten hoivakulut ja eläkkeet sekä huoltosuhde?
- Avioerot, sukuriidat, välirikot sekä näkemyserot perheissä ja suvussa. Elämä kun ei ole täydellistä.
- Uutta jälkipolvea/perillisiä syntyy tai jopa ”löytyy”
- Uudenlaista varallisuutta esim. **digitaalinen jäämistövarallisuus**, kuten esim. tietokoneella oleva bestseller tai *entä esim. pelitilit, virtuaaliraha?*
- Asuntomarkkinat esim. ylikuumeneminen 1985-1989, lama 1990-1994 taantuma 2008-2009 ja nyt eriytyminen Suomen asuntomarkkinoilla
- Yllättävät huimat arvonnousut tai laskut pörssissä, kuten koronasta
Ja esim. 100 € sijoitus Nokiaan tammikuussa 1992 oli kesällä 2000 yli 40 000 € eli 400-kertainen. Ja esim. Talvivaara -, Stockmann- tai Nokia-

tappiot

- **Lakimuutokset** tms. esim. Ruotsi poisti perinnön ja lahjan verottamisen 2005 alusta ja Norja vuoden 2014 alusta. Virokaan ei verota perintöjä. Sama pätee esim. Portugaliin.
- *Valtaosa Euroopan maista kantaa kuitenkin perintöveroa. Verosäännöt vaihtelevat maasta toiseen, kuten perimyssäännötkin ja lesken oikeudet. Velkakin voi jossain maassa periytyä.*
- Entä jos perintövero joskus poistuisi, niin tuloveroko tilalle? Miten?
- Luovutusvoiton verona sekä arvonnousu verolle kuten Ruotsissa?
 - ▶ Miten yleensä kävisi kokonaisverorasituksen? Se kiristyisi.
- Maailmanpolitiikka, **epävarmuustekijät ja kriisit maailmalla** sekä meillä Suomessa. Ilmastonmuutoskin vaikuttaa poliittisiin päätöksiin ja veroihin.
 - ▶ **Maailma elää ja ihmisetkin muuttuvat.** Lain tunteminen ei yksin riitä. Kaiken mahdollisen huomioonottaminen on yleensä mahdotonta ratkaisuja tehtäessä. *Tänään totuus voi olla huomenna satu.*
- Elämässä on asioita ja arvaamattomia tapahtumia, joihin ei voi vaikuttaa, vaikka tahtoa olisikin. Mutta voiko niihin varautua?
- Hyvä suunnitelma voi myös mennä pieleen, vaikka se oli aluksi hyvä.

Papereiden teosta

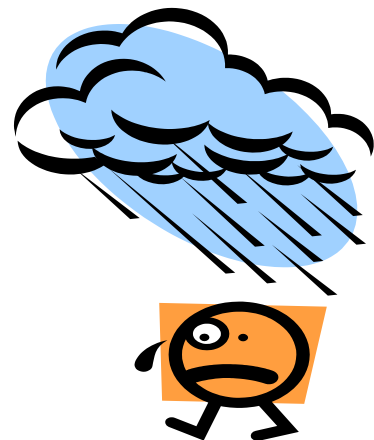
- Hullulta tuntuva ratkaisu ja paperi, myös todennäköisesti on sitä.
Sääntöjen ratio eli järki?
Jos ratkaisu sotii maalaisjärkeä vastaan, mieti asiaa vielä kerran.
Vältä sotkut. Kyseenalaista hölmöt väitteet. Älä usko suin päin kaikkea.
Poppakonsteja ei ole, järkeviä ratkaisuja kyllä.
- Omistuksella on ratkaisuihin ja suunnittelussa suuri merkitys.
Omistusoikeus vai avio-oikeus? Vaiiko perimysoikeus?
Avio-oikeuden merkitys? Mm. perukirjan laatimisesta alkaen.
Eli oletko esim. huomionut väinajan/lesken omien vanhempien testamentti- tai lahjakirjamääräykset esim. avio-oikeudesta?!!
- Vain oman osuuden voi testamentata ja luovuttaa (lahja, vaihto tai kauppa). Entä puolison suostumus? Yhteinen tahtotila?
Naimisissa olevan, eronneen tai lesken testamenttausvalta?

- Isännöitsijäntodistuksessa, perukirjassa tms. voi olla virheellinen omaisuuden omistajakirjaus.
Ne paperit eivät luo laillista oletettavaa omaisuuden omistajasta.
- Lähtökohtana omaisuuden omistajuudessa on ollut nimiperiaate.
Näyttötaakka sillä, joka muuta väittää.
Hankintahetken tarkoituksen merkitys? Korkein oikeus 2016:37
Tarkista omaisuuden omistaja esim. omaisuuden ostokauppakirjasta, ajan tasalla olevasta lainhuudosta.
- Poisluovutettu on oikeasti poisannettu, riski, esim. alaikäiset saajat.
Ehtojen käyttö luovutuksissa esim. alaikäisten kohdalla?
Ei onnistu esim. perinnöstä tehokkaasti luovuttaessa.
Testamentissa ehtojen käyttö onnistuu kyllä. Hallitsetko ehtojen käytön?
- ”Sovussa ei tarvita lakia”! Perilliset voivat keskenään yleensä sopia lähes kaikista asioista, jos halua löytyy. Sama ei päde viranomaisten suuntaan.
Verottaja, Digi- ja väestötietovirasto, lainhuutoasiat jne.
- Muut paperit; edunvalvontavaltuutus, hoitotahto, elintasotestamentti, hautaustestamentti, digitestamentti tms.

Aina muistettava

- Älä tee papereita mekaanisesti itse, jos et varmasti osaa. Vain todella yksinkertaiset paperit kannattaa tehdä itse. Googlaus ei tee asiantuntijaksi ja voi tulla todella kalliiksi! Vuorovaikutus ja ”sparraus” papereiden teosta on poissa. Google on hyvä renki, mutta huono isäntä!!!
- Jokainen perhe sekä tapaus on oma juttunsa ja myös pohdittava tapauskohtaisesti. Esim. google ei tunne asioitasi. Toinen haluaa sitä ja toinen tätä. Ihmiset ja asiat ovat erilaisia.
- Älä allekirjoita papereita, joita et varmasti ymmärrä ja joiden seurauksia et tunne, vaan kysy, varmista ja selvitä lisää. Anna ajatukselle aikaa. Nuku edes yön yli, jos olet epävarma. Kokonaisuudessa on kysymys ainutkertaisesta tapahtumaketjusta omaisuuden siirtymisessä perinnönsaajille.

Näkökohtia järjestelyihin

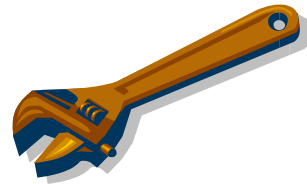
- *Tiedätkö kenelle mahdollinen henkivakuutus menee? Tarkista edunsaajamääräys ja mitä se tarkoittaa! Onko edunsaajan aviopuolison avio-oikeus suljettu pois vakuutuksesta? Muutostarve? Yhteydenotto vakuutusyhtiöön. Entä henki- ja eläkevakuutukset sekä ositus- ja jakovaikutukset?*
- *Testamentilla yksinään ei voida sivuuttaa henkivakuutuksen edunsaajamääräystä. Poikkeuksena, jos edunsaajana on kuolinpesä, jos henkivakuutuksessa ei ole edunsaajamääräystä tai saajat kuolleet ennen.*
- *Mieti myös toimiiko harkitsemasi ratkaisu käytännössä, esim. omaisuuden yhteisomistukset. Miten perilliset tulevat juttuun? Yhteisomistus voi olla nyt ok, mutta entä 5-10 vuoden päästä?*
- *Monet asiat ymmärtää vasta oman kokemuksensa ja elämän kautta. Suunnittelu ei ole ainoastaan rahaa ja numeroita.*

- Kenen asemaa halutaan turvata, lesken vai perillisten?
Miten lesken toimeentulo on järjestetty? Entä avopuolison asema?
Entä perillisten tasapuolinen kohtelu?
Miten siinä toimia järkevästi vai suosivasti? Samanlaistaako kaikille?
- Muista suunnittelussa 1) ensin velat sekä velkojat, sitten
2) lesken oikeudet sekä suoja säännöt ja 3) lopuksi vielä rintaperillisen lakiosaa.
Huomioi myös mahdollisesti asunto-osakkeisiin ehkä liittyvät yhtiölainaosuudet.
Entä mahdollisten takausten, panttausten tai perheen sisäisten velkojen merkitys?
- Jos vainajalla on rintaperillisiä, leski voi periä häntä vain testamentilla. Ja jos leskellä on perimysoikeus, avioehto ei poista perimysoikeutta. Miten järjestät asian halutessasi eri tilanteissa?
- Onko tehtyjä papereita mahdollisuus korjata tai muuttaa? Muotomääräykset?
 Ja mihin hintaan? Entä, jos kaikki eivät suostu?
 Tarvitaanko esteettömiä todistajia, rekisteröintiä, kirjaamista, siirtomerkitöitä tms?
 Entä mikä on sähköinen luovutus?

- *”Järjissään” testamentin voi päivittää tai perua, mutta läheskään aina ei voi muuttaa pätevästi kaikkia muita papereita tai niiden ehtoja, kuten esim. lisäystä lahjakirjaan lahjansaajan aviopuolison avio-oikeuden poissulkemiseksi lahjasta. Testamenttia on hyvä miettiä vuosien varrella.*
- *Esimerkiksi avioehto on ”kahden kauppa”.*
- *Entä keskinäisen testamentin muutos tai löytyy uusi testamentti? Toisen tietämättä, leskenä ym. ► Sotku voi olla valmis. Toki leski voi omalla testamentillaan joskus ”paikatakin” sotkuja.*
- Testamentissa sallittu ehto ei ole aina sallittu kauppa – tai lahjakirjassa.
- *Aloittaako eläessä poisluovuttamisen esim. siitä omaisuudesta, minikä arvo ehkä nousee vai siitä mitä itse ei tarvitse? Esimerkiksi startup -yritykset tms., joissa arvo voi nousta huimastikin.*
- *Milloin on hyvä luovutushetki?*
- Pidetäänkö esim. koti loppuun saakka täysin omassa määräysvallassa?
- *Miten leski voi vaihtaa asuntoa? Miten leski voi käyttää pankki- ja arvo-osuustilejä ym.?*
- *Entä mitä tapahtuu vainajan omaisuuden tuotolle?*

Perukirjasta

- Perukirja on jäämistötoimien alkupiste ja sitä tarvitaan jatkossa monessa paikassa. Pankki, isännöitsijä, lainhuuto, ositus, jako ym. Osakasluettelon voi vahvistaa Digi- ja väestötietovirastossa.
- Perukirja ei ole ainoastaan veroilmoitus perintöveron määrittämistä varten eikä pelkkä omaisuus- ja velkaluettelo.
Mm. testamentti on kerrottava jo perukirjassa (PK 20 luku 5§).
- Perukirja on siis perunkirjoituksen jälkeen pesän tärkeimpiä papereita, vaikka käytännössä monesti toisin luullaan.
- Perukirjalla on verosuunnittelumahdollisuuksia, kuten omaisuuden arvostamiskysymykset ja lesken ilmoitukset perukirjassa.
- Joskus aikoinaan perukirjan saattoi tehdä maallikkonaapuri.
Nykyisin mieltäisin tarkemmin, kuka perukirjan tekee.

- *Miten kuolinpesässä toimitaan? Oikeudet, velvollisuudet ja vastuut?*
- *Hallitsetko osituksen ja jaon verokikat?*
- *Hallitsetko sudenkuopat siviilioikeudessa ja verotuksessa?*
- *Hallitsetko lesken suojaäännöt? Entä osakasaseman vaikutukset?*
- *Ulkopuoliset varat osituksessa ja/tai jaossa ja/tai erottelussa sekä verokysymykset? Miten minimoit verot parhaiten?*
- *Verovastuu lesken ja perillisten tai pelkästään perillisten kesken pesän omaisuutta myytäessä? Monimutkaiset luovutusvoiton verot?*
- *Varakkaamman lesken tasinkoprivilegi-ilmoitus (AL 103 § 2 mom.) perukinjassa ei riitä siviilioikeudellisesti. Vrt. KKO 2001:12 ja 2017:87*
Syytä olla tarkkana esim. luovuttaessa perinnöstä
1. vanhemman kuoltua lastenlasten hyväksi.

Asiantuntijan käyttö kannattaa

- *Asiantuntijalla on oltava kaikki menneet ja nykyiset faktat käytössä, ikävätkin. Varaudu siihen ja hanki osaava tekijä.*
Näytä asiantuntijalle myös kaikki asioihin liittyvät paperit. Turhat paperit syytä hävittää, jotta tärkeät paperit löytyvät helposti. Entä kuka tai ketkä tietävät missä tärkeät paperisi ovat?
- *Asiantuntemus maksaa, mutta virheet ja perillisten riidat maksavat paljon enemmän.*
- *Voiko riitelijän ostaa ulos ja varautuminen siihen?*
- *Miten hinnoitella oman elämäntyönsä perintösuunnittelu?*
Säästätkö ehkä väärässä paikassa? Mieti.
Asia tulisi aina suhteuttaa intressin suuruuteen!
- *Näennäisesti halpa testamentti voi sisältää toimeenpanijamääräyksen.*
Mitä siitä seuraa? Toimeenpanijalla on etuoikeus päästä pesänselvittäjäksi (PK 19:4:3).
Mieti tarvitaanko määräystä?

- *Asiat vanhentuneet?*

Menneen osalta aika on voinut tehdä ”tehtävänsä”.

Hyvä asiantuntija myös kysyy kaiken olennaisen ja osaa hahmottaa kokonaisuuden yleensä aika nopeasti.

Hyvä asiantuntija löytää ehkä tarvittavan ”vaihtoehtoisen tien”.

- *Varmista, että puhut asiantuntijan kanssa termeistä ”samaa kieltä”.*

- *Asiakkaan tulee myös itse kysyä perusteluja asiantuntijalta.*

Eli 1) kertominen ei riitä, pitää myös 2) kysyä ja 3) kuunnella.

Jos asiakas ei kerro kaikkea, vastaus ja ratkaisu menevät todennäköisesti väärin ja syy ei

ole silloin asiantuntijan. Korttitalo voi sortua yhdestäkkin palasesta, jota asiakas ei itse

oman asiansa keskipisteessä ”näe”.

- *Verotuksessa on mahdollisuus maksullisiin ennakkoratkaisuihin.*

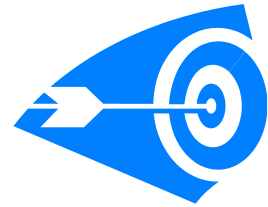
Paperit kunnossa ja tallessa

- *Hyvin tehdyt ja selkeät paperit vähentävät perintöriitoja.
Huonosti tehdyt ja epäselvät paperit taas lisäävät riitoja.*
 - ▶ *Riskit kasvavat yleensä maallikkojen itse yksin tekemien asiakirjojen kohdalla.*
- Testamentilla ei ole mitään virkaa, jos sitä ei koskaan löydy.
Lähtökohtaisesti testamenttioikeus saatettava voimaan viimeistään 10 vuodessa perittävän kuolemasta.
Tietämättömyys testamentista ei pidennä määräaikaa.
- Esim. testamentinsaajalla on motiivi myös suojella hallussaan olevaa testamenttiasiakirjaa ”kynsin hampain”, jäljennös voi jäädä testaattorille.
Pankin tallelokero? Vai tehdäänkö useampi testamenttikappale?
KKO1946 II 223 ja 2016:32 Entä mihin laitat muut tärkeät paperit?
*Testamenttia ei rekisteröidä kuten avioehto tai arkistoida kuten perukirjoja.
Kuka valvoo ja miten testamenttisi ehtojen toteutumista?*

- Testamentin peruutus aina selkeästi. Testamentin muutos ja lisäys tehtävä aina määrämuodossa, ne ovat eri asioita kuin peruutus.
- Kannattaako testamentista kertoa eläessä vai olisiko riidansiemen?
- Testamentissa voi olla myös perillisten riidanhalukkuutta ”jarruttavia” ehtoja. Ja yleensä ne purevat.
- Perillisen kannattaa olla tarkkana testamentin hyväksymisen kanssa.
- Ositusvaade ei vanhene. Eli onko esim. aiempien puolisoiden kanssa tehty ehkä tarvittavat paperit loppuun saakka valmiiksi kuten omaisuuden ositus osituskirjoineen.
Muuten ex-puoliso tai hänen kuolinpesänsä on myös kuolinpesäsi osakas.
Halutaanko sitä? Ei pikku juttu. Vrt. KKO:2001:56
Entä miten estät ex-puolison perimästä omaisuuttasi esim. lastesi kautta tai lapsen puolison, kun avio-oikeuden poissulkeminen ei riitä?
- Kun kaikki omaisuus ”rysähtää” kerralla kuoleman sattuessa, verot ovat yleensä suuremmat. Toisaalta veronmaksuunkin lienee jonkun mielestä silloin rahaa.
Tai luovutukset vuosien saatossa?

Lopuksi

- *Suunnittelu täytyy osata paitsi teoriassa, niin myös teoria käytäntöön soveltaen sekä laaja kokonaisuus kokemuksella halliten. Eli ymmärrettävä koko systeemi ja oltava ajan hermolla.*
- *Perintösuunnittelussa ei riitä pelkän perintöverotuksen osaaminen! Suunnittelussa verojen osalta nyt ja tulevaisuuteen katsoen on osattava perintöverotuksen lisäksi myös lahja-, varainsiirto- ja myynti- ym. tuloverotusta. Ehkä myös kiinteistöverotusta.*

Verosäästö toisessa verolajissa nyt voi aiheuttaa myöhemmin suuremmat verot toisessa verolajissa ja kokonaisverorasitus voi kasvaa.

Siviilioikeus on myös aina muistettava ottaa huomioon!

- *Isot asiat. Katso metsää puilta.*
- *Älä astu detaljien näpertelyssä ja omassa näppäryydessäsi sudenkuoppaan.*
- *Kun asiassa on ”sisällä”, ei ehkä näe kokonaisuutta ja pahimmillaan ”lapsi voi mennä pesuveden mukana”.*

Esim. lahjan 1. vuoden -sääntö, vaikka ollut jo 16 vuotta.

- *Paperien mekaaninen kirjoitustyö on vain tärkeä lopputulos.*
- *Pelkkien verojen tuijottaminen ratkaisuihin voi myös tulla toisaalla kalliiksi ja/tai tehdä jatkossa käytännön elämän ja/tai asiat vaikeaksi hoitaa.*
- *Harkinnan jälkeen sekin on ratkaisu, että mitään ei tehdä.*
- *Joskus voi käydä niinkin, ettei toivuttua ratkaisua ja papereita kuten mieleistä testamenttia saada edes aikaan, kun asiaan vaikuttavia ja yhteen sovitettavia tekijöitä on liikaa. Ei ole varmaa vastausta, kun kaikki vaikuttaa. Sopuisat perilliset taas vähentävät ehkä ongelmia.*

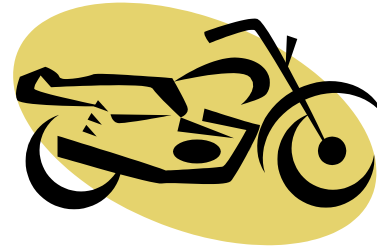
Esim. uusioperheet. Muuttujina voivat olla omat lapset, puolison lapset, yhteiset lapset, oma omaisuus, puolison omaisuus, yhteinen omaisuus, avioehto, henki- ja eläkevakuutukset, kuolinpesäosuudet, omat velat, puolison velat, yhteiset velat, miniät, vävyt, lesken suojasäännöt, lakiosat jne.

Puhumattakaan, jos vielä jonkun asianosaisen puoliso on ulkomaalainen ja/tai omaisuutta on ulkomailla. Ja ns. sateenkaariperheissä voi olla vielä monia vanhempia.

Muista!

Mikään laki ei vaadi sinua
säilömään omaisuuttasi
perillistesi varalle.

”Suomen perintö- ja testamenttilainsäädäntö on niin vaikea, ettei yksikään lakimies sitä hallitse.”

”Monimutkainen veroviidakko ei tee asiaa yhtään helpommaksi.”

”Mitä enemmän tietää, sen paremmin tietää, kuinka vähän tietää ja että yhtä totuutta ei ole.”

► *Vaatii erikoisosaamista*

Taloustaito Podcast: Rahat ja verot

- Kuka perii ja miten suunnittelen perinnön, verojuristi Tuomo Lindholm?

Toimittaja Satu Alavalkama. Kesto 31:44.

Kuunneltavissa osoitteessa [Taloustaito.fi](https://www.taloustaito.fi)

SUMMA SUMMARUM

Hyvin moni asia vaikuttaa lopputulemaan ja ei ole vaikeampaa kuin tehdä perintöpäätöksiä.

verojuristi Tuomo Lindholm
Veronmaksajat

Puolenpitoa ja apua
myös papereiden tekoon